

JAUNAIS CEĻS

AGROFIRMAS «KRASNIJ OKTJABRĀJ» PARTIJAS, ARODBIEDRĪBAS,
KOMJAUNATNES KOMITEJU UN ADMINISTRĀCIJAS ORGĀNS

SESTDIENA,
19. NOVEMBRIS,
1988. g.
№ 46 (81)

Cena 2 kap.

Laimīgu dienestu!

Aug zēni, beidz mācības skolā, iegūst labu un noderīgu specialitāti, pagūst sevi parādīt arī darbā. Taču tādi vien zēni vēl ir, pusaudži, puikas. Bet viņiem jāklūst par vīriem, jauniem un spēcīgiem. Un par tādiem padara dienests armijā. Norūda, pastiepj garākus augumus, padara slaidākus un plecos platākus. Reizē ar militāro specialitāti, kas nepieciešama katram jaunam cilvēkam, puīši iegūst arī to rādījumu, kas vajadzīgs, lai sāktu dzīvot patstāvīgi, dibinātu savu ģimeni, uzņemtos rūpes par

Uz šo dzīves skolu jaunieši dodas rudenos, kad darbu vairums padarīts. Tiek rīkotas izvadības. Riebiņu ciemā tādas rīko jau kuro reizi, topošos karavīrus saaicina ciema izpildkomitejas zālē un nosēdina goda vietās. Te viņiem pasniedz ziedus, piemiņas dāvanas, līdzī celmaizē iedod ielūgumus par vieglu

un interesantu dienestu, vēl teicamas sekmes politiskajās un kauju mācībās un laimīgu atgriešanos pēc noliktā laika. Katreiz šim svinīgajam un arī skumīgajam izvadībam, kā tas vienmēr ir, kad cilvēks uz kādu laiku šķiras no savām mājām, brāļiem un māsām, draugiem, piemīt arī kāda īpaša nokrāsa. Šogad, kā mums pastāstīja ciema izpildkomitejas priekšsēdētāja Aina Tumašova, gandrīz visi jauniešiem ir traktori un visi atstāj labu piemiņu — bijuši centīgi strādnieki savos pirmajos darba kolektīvos. Viņa izteica pārliecību, ka arī armijas dzīves gaitās būs tādi paši.

Agrofirma «Jaudis armijā» pavadīja desmit jauniešus, deviņi no viņiem pārstāv kolhozu. Darbā saimniecības laukos teicami sevi parādījuši Vasilij Solovjovs, Nikolajs Stepankovs, Jānis Ozoliņš un citi. Zīmīgi tas, ka viņi nāk no ģimenēm, kuras pazīstamas ar saviem darba tikumiem, kuru vārdus piemin gan starp labākajiem mehanizatoriem, lopkopējiem, gan citu profesiju pārstāvjiem.

Pēc svinīgās ceremonijas jauniešiem ieradās kultūras namā uz sarīkojumu, kas bija veltīts dzejnieka, aktiera, lieliska cilvēka Vladimira Visocka piemiņai.

Juris KAUŠA

Sadzīves pakalpojumu pasūtījumu pieņemšanas punkts siera rūpnīcas dzīvojamajā masīvā iekārtots nesen, taču jau guvis lielu piekrišanu. Mājīgi iekārtotajā telpā gar sienām izkārti apģērbi paraugi — moderni, labi noadīti, noausti no mūsdienu materiāliem un tradicionālajiem li-

niem, citu izstrādājumu paraugi, kas ir nevien pievilcīgi, bet arī lēti. Telpā iekārtota frizētava, kuras meistares darba prasmi atzinušas sievietes pat no piepilsētas saimniecības — Leņina kolhoza, labprāt uzskata sevi par pastāvīgām klientēm.

Patīkami arī tas, ka šeit blakām ir arī bērnu atpūtas istaba.

ATTĒLĀ: pasūtījumu pieņemšanas punkta vadītājas vietas izpildītāja Valentīna Lebedeva un friziere Biruta Steinberga.

A. Mežmaļa foto

Cilvēks un daba tam apkārt... Ilgu laiku cilvēka un dabas saprātīgas mijiedarbības jautājumi vienkārši nebija dienas kārtībā. Cilvēks jutās kā pilnīgs «dabas kronis» un izvirzīja tās pakļaušanas lozungu. Savas mātes — radītājas pakļaušanas lozungu... Taču ilūzija saglabājas neilgi. Spēcīgais rūpnieciskais komplekss, lauksaimniecības ķimizācija, atomenerģētika ļoti postoši ietekmēja pasauli mums apkārt. Un pašlaik situācija jau satrauc itin visus. Partijas un padomju orgānus, Latvijas Tautas fronti, «Zaļo» kustību. Šodien nav vienaldzīgo, kad tiek runāts par ekoloģiskā stāvokļa atveseļošanu. Un tādi arī nedrīkst būt.

Izpildot vairāku mūsu lasītāju lūgumu, šodien publicējam interviju ar Daugavpils zonālās valsts ūdenssardzības inspekcijas vecāko inspektoru biedru V. Kireju. Tajā atklājas ekoloģiskā situācija mūsu rajona teritorijā, skarot tos uzdevumus, kas risināmi šim dienestam.

Korespondents: Daži, kas raksturo ekoloģisko situāciju rajonā, tiek publicēti visai reti. Tāpēc lasītāji reizēm vāji orientējas šajās problēmās. Lūzdu, apmieriniet viņu pilnīgi pamatoto interesi un izsakiet savas domas šajā jautājumā.

V. KIREJS: Jāatzīstas, ka jūsu jautājums mani pārsteidza mazliet nesagatavotu. Drīzumā mums būs apsekošanas dati par visām attīrīšanas iekārtām neatkarīgi no tā, kādam resoram tās pakļaujas. Tad izveidosies pilnīgi skaidra aina gan par tehnoloģisko noteikumu ieviešanu šajās iekārtās, gan par to apgādi ar nepieciešamajiem materiāliem, reagentiem, apkalpojošā personāla profesionālās sagatavotības līmeni. Turklāt tiks pārbaudīts, kā tiek realizēta notekūdeņu, kanalizācijas, sanitāro noteikumu ieviešana dzīvojamās masīvos un individuālās būvniecības vietās, sanitāro zonu stāvoklis, dzelzceļa ūdens nēmējietāšu apsardzība un citi jautājumi. Domāju, ka visi iegūtie dati tiks izmantoti, sastādot rajona sociālo ekonomiskās attīrības plānu nākamajai piecgadei, un ikdienā palīdzēs uzlabot darbu ekoloģiskās situācijas atveseļošanā.

Šis kompleksās apsekošanas iniciatori ir republikas Valsts Dabas aizsardzības komiteja un vietējo Tautas deputātu padomju izpildkomitejas. Iegūtās ziņas pirmām kārtām, protams, interesēs tieši speciālistus. Tomēr rajona iedzīvotājiem tie būs lielisks papildinājums tai aini, ko viņi vēro ik dienas. Šodien es varu viņiem pavēstīt tikai to, ka pēdējos gados ekoloģiskā situācija, kas rajonā ir mūsu valsts inspekcijas kontrolē, ir jūtami stabilizējusies. Lai to pierādītu, šķiet, nav nepieciešams te nosaukt ķīmisko ūdens analīžu rezultātus skaitļos. Pēdējos trijos, četros gados šie rādītāji palikuši apmēram vienā līmenī. Tiesa, nedaudz pasliktinājies situācija pa sanitāri epidemioloģiskā dienesta līniju. Šogad sanitāri epidemioloģiskā kontrole Daugavā pie Līvāniem atklājusi paaugstinātu slimību ierosinātāju baktēriju daudzumu, kas bija par iemeslu aizliegumam peldēties... Šis negatīvās parādības cēloņus noskaidrot pagaidām nav izdevies, taču es personiski esmu noskaņots domāt, ka te atspoguļojas šajā ziņā negatīvā situācija Daugavpilī, kas taču atrodas augšup Līvāniem.

Korespondents: Laikrakstu «Jaunais Ceļš» lasa arī Preiļos, Līvānos un daudzās rajona kolhozos un padomju saimniecībās. Vai jūs nevarētu dažos vārdos raksturot ekoloģisko situāciju pilsētā un citu apdzīvotu vietu griezumā, tā teikt, īpaši nepretendējot uz minēto faktu kompleksu analīzi.

V. KIREJS: Sāksu ar rajona centru. Jau tuvākajā laikā te gaidāmas pozitīvas pārmaiņas, kas saistītas ar pilsētas kopīgo attīrīšanas iekārtu būvi. Šo iekārtu projektētā vērtība — 3,5 miljoni rubļu. Šogad Daugavpils vispārējā celtniecības tresta celtniecības pārvalde jau apguvusi 400 tūkstošus rubļu, un, ja darbi tiks nodots ekspluatācijā savlaicīgi. Tā projektētā jauda — septiņi tūkstoši kubikmetru notekūdeņu dienā. Domāju, ka jaunie attīrītāji iekārtoti šogad.

sinās rajona centra notekūdeņu attīrīšanas jautājumu visai tālā perspektīvā, jo sākotnēji, kad tās tiks nodotas ekspluatācijā, to jauda būs izmantota tikai par 75 procentiem. Tā tiks likvidēta šī pēdējos gados sāpīgi samilzušā problēma.

Un kurš gav nav redzējis strautu aiz Preiļu universālveikalā. Tagad jau to pat grūti dēvēt par strautu, drīzāk gan būtu jāsauc par pilsētas kloaku. Šeit bez jebkādas attīrīšanas saplūst notekūdeņi no dzīvojamajiem masīviem Koškova un Leņina ielās, no patērētāju biedrības daudzdzīvokļu nama labajā krastā, no sagādes kantora. Nedarbojas patērētāju biedrības tirdzniecības bāzes notekūdeņu pārsūkšanas stacija, un netīrais ūdens kopā ar gruntūdeņi aizplūst visai tālu. Jau desmit gadus nespēj atrisināt savu notekūdeņu attīrīšanas jautājumu visu cienītais 24. ceļu remonta un būvniecības pārvaldes kolektīvs.

Tomēr nebūtu pareizi visu attēlot tikai melnās krāsās. Ir arī vairāki pozitīvi piemēri. Šajā ziņā man gribētos atzīmēt agrofirma «Krasnij Oktjabrj» veikumu. Ar tās spēkiem darīts krietni daudz, lai normalizētu ekoloģisko situāciju Preiļu pilsētā. Šogad ar agrofirma pūlēm uzbūvēta notekūdeņu aerācija. Tās tāmēs vērtība būs 200 tūkstoši rubļu. Celtniecība noritēja saimnieciskā kārtā, un saviem spēkiem vien šī iekārta ļauj attīrīt 2,5 tūkstošus kubikmetru notekūdeņu. Šis objekts jūtam uzlabojis ekoloģisko situāciju Preiļu rūpniecības «konglomerātā» — agrofirma siera rūpnīcas, cietes rūpnīcas un lina fabrikas teritorijā. Starp citu, kad tiks nodots ekspluatācijā pilsētas attīrīšanas iekārtas, aerācijas rezerviāri arī ietilps to kompleksā.

Varu minēt vēl vienu pozitīvu piemēru — par to, kā normalizēta situācija rajonā labi pazīstamajā Eikša ezerā. Kaut arī šī ūdenskrātuve kļuvis par lielu Vissavienības un republikas mēroga ūdenssporta sacensības vietu, situācija te ilgu laiku bija ārkārtīgi smaga. Nācās pat ieviesties zonālajai valsts ūdens aizsardzības inspekcijai, rajona Tautas deputātu padomes izpildkomitejai, tautas kontroles komitejai. Tā kopīgiem spēkiem jautājums tika atrisināts. Sapratni izrādīja ceļu būvmateriālu kombināta 4. ceha jaunā vadība. Tagad ezera krasti ir kapitāli attīrīti no celtniecības dražām un atkritumiem, pārveidota degvielu un smērvielu noliktava, tiek būvētas jaunas notekūdeņu bioloģiskās attīrīšanas iekārtas. Citiem vārdiem sakot, atveseļota visa ekoloģiskā situācija Eikša ezera krastā.

KORESPODENTS: Jūs nosaucāt pozitīvu piemēru, kad sekmīgi sadarbojās daudzas sabiedriskās un valsts organizācijas. Kādai, jūsuprāt, jābūt vietējo padomju deputātu lomai ekoloģiskās situācijas uzlabošanā?

V. KIREJS: Pēc XIX Vissavienības partijas konferences visu rangu padomju deputātu ietekme uz daudzām sabiedrības dzīves jomām ārkārtīgi pieaugusi. Taču tas paliktu tikai vārdu līmenī, ja pēdējā laikā nebūtu aktivizējies arī daudzas sabiedriskās organizācijas, ja Tautas deputātu padomju darbs nebūtu nokļuvis patiesā mērķa līmenī.

Jāpiebilst, ka kopš tā laika, kad Preiļos rajona izpildkomitejas priekšsēdētāja amatā stājies Jānis Vucāns, kurš taču arī ir deputāts, daudz efektīvāk sākušies risināties attīrīšanas iekārtu būves jautājumi, normalizējās visai sarežģītā ekoloģiskā situācija. Nemsim kaut vai sasāpējušo Līvānu attīrības jautājumu. Nonāca jau pat tiktāl, ka šeit gandrīz vai nācās apturēt daudzdzīvokļu namu būvi. Bet pašreiz pozitīvās izmaiņas vienkārši nav iespējams apstrīdēt. Notiek Līvānu eksperimentālās bioloģiskās rūpnīcas attīrīšanas iekārtu paplašināšana, kas faktiski darbosies visas pilsētas kreisā krasta rajona notekūdeņu attīrīšanas vajadzībām. Uzņēmuma paplašināšanas nolūkos šim mērķim jau ieguldīti 660 tūkstoši rubļu. Turklāt paredzēts uzbūvēt jaunu spiediencauruļvadu, pārsūkšanas staciju.

Vispār rajona izpildkomiteja un vairāki lieli darba kolektīvi pieliek daudz pūļu, lai atveseļotu ekoloģisko situāciju. Taču es šeit gribētu pievērst uzmanību arī kādai svarīgai problēmai. Būvējot attīrīšanas iekārtas, teiksim, tajos pašos Preiļos, šī darba gaitai stingri jāseko augsti kvalificētiem speciālistiem. Turklāt nevis vienkārši celtniekiem, bet gan cilvēkiem, kas labi orientējas tieši attīrīšanas iekārtu būvē. Citādi vēl var iznākt tā, ka visas labās ieceres aizies postā. Kā tas nereti mēdz būt, darbā tiks pieļauts brāķis, kuru pēc tam nāksies ļoti grūti atklāt, jo gandrīz viss objekts taču tiek apbērts ar zemi... Ej tad nu meklē, kurā vietā ir vaina. Par to visu jādomā pasūtītājam — šajā gadījumā Preiļu rajona Tautas deputātu padomes izpildkomitejai.

Bet tajos gadījumos, kad līdzīgi būvdarbi risinās kolhozos vai padomju saimniecībās, par kvalificētu tehnisko uzraudzību jāgādā rajona agrorūpnieciskās apvienības kapitālās celtniecības nodaļai. Taču pagaidām mani vārdi šajā ziņā reti atrod dzirdējas ausīs.

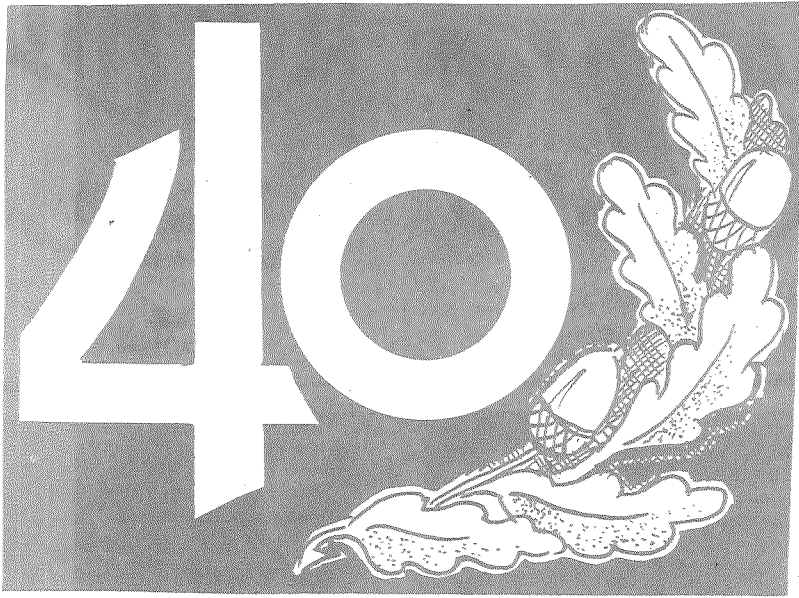
KORESPODENTS: Jūs sacījāt — masu kontrole... Bet vai nesen izveidojusies Latvijas Tautas fronte nevarētu kaut kā ietekmēt jūsu pieminēto jautājumu sekmīgu risināšanu?

V. KIREJS: Protams, kaut vai uzklaustot rajona un pilsētas padomes deputātu pārskatus par darbu vietējo tautas deputātu padomju vēlēšanu kampaņas laikā.

Turklāt ir lietas, kurām pievērst uzmanību vajadzētu pirmām kārtām cilvēkiem, kas dzīvo tuvumā. Minēšu tādu piemēru. Līvānos pēdējā laikā aktivizējusies individuālā būvniecība Dubnas krastā. Mājas tiek celtas gar visu krastu, un daži neapzinīgi pilsoņi jau ievadījuši tajā savus kanalizācijas ūdeņus. Šos cilvēkus noskaidrot un saukt pie atbildības mums palīgā vajadzētu nākt viņu kaimiņiem — tiem, kas nevis vārdos, bet gan ar darbiem balso par ekoloģiskās situācijas uzlabošanu.

Vai atkal nemsim atkritumu izgāztuvju problēmu pilsētu un citu apdzīvotu vietu tuvējās mežu masīvos. Domāju, ka te jebkuras organizācijas locekļi varētu īstenot savas labās idejas, paši paņemot rokā lāpstus. Tādās vietās nebūtu par skādi parūpēties arī par plakātiem, kas aicina sargāt apkārtnējo vidi.

KORESPODENTS: Paldies par interviju. Ceru, ka jūsu atbildes uz jautājumiem palīdzēs laikraksta lasītājiem labāk orientēties ekoloģiskajā situācijā. Mūsu saruna gan skāra tikai pašas svarīgākās rajona problēmas šajā jomā. Mēs pat nepieminējām tādus nepieciešamus darbus kā grāvju uzvalņojumu izveidošanu, automašīnu mazgātavu ierīkošanu šim nolūkam vispiemērotākajās vietās... Taču lai tie paliek kā iniciatīvas izpaušmes lauks katram no mums. Un ikviens cilvēks, kurš, negaidot nekādu lēmumu, iziet ar lāpstu uz tādu objektu, būs īstens pilsonis, kas izpilda savu pienākumu. Pienākumu pret dabu, cilvēkiem, pret sevi pašu, mūsu rajona nākotni.

Atcerēsimies savu vēsturi

Šogad martā laikraksts «Jaunais Ceļš» griežas pie saviem lasītājiem ar lūgumu atcerēties, kas un kā bija pirms gadu desmitiem, pastāstīt par notikumiem un lietām, par darbu un tā veicējiem, par tiem ceļiem un tākām, kuri aizveda pie zemes, līdzekļu apvienošanas, pie spēku konsolidācijas, lai vieglāk būtu saimniekot, tikt pie lielākas ročības. Kādi bija pirmie kolektīvo saimniecību ceļi un kā mūsu kolhozs kļuva par to, kas ir tagad. Šī padziļinātā interese par neseno pagātni izraisīta ar gatavošanos kolhoza «Krasnij Oktjabrj» četrdesmitajai gadadienai.

Sakarā ar šo notikumu tika sagatavota tematiska lappuse par vienu no kolektīvās saimniecības sādžām — Ondzuļiem, tās tālāku un tuvāku pagātni, tās laudim — gan tiem, kuri jau savu tiesu atdevuši darba dzīvei, tagad ir atpūfā, kā prazdami mājās tsina savas vecumdienas, gan par tiem, kuri ir spēku plaukumā un ar savu ikdienas darbu lemj par saimniecības šodien, gatavo to rītdienai.

Stāstījums par mūsu saimniecības lauku apdzīvoto vietu likteņiem turpinās, turpinās ielūkojoties fik tāla pagātnē, kādu to atceras vecākie šo sādžu laudis, turpinās stāstījumu arī par to, kā laudis šeit dzīvo tagad un ar tādu domu, lai nakāmpavas, kad atzīmēs saimniecības jubileju, varētu stāstīt par Pieniņu palīgciematu un kolhoza centru — Riebiņiem. Bet bez visa tā iespēju robežās, tas ir, cik un kādos izdosies savākt materiālus, rakstīsim arī par citām lietām, notikumiem. Un te nu pirmie palīgi laikraksta redakcijai ir lasītāji. Ja katrs atcerēsies un žurnālistiem pastāstīs kaut vienu notikumu, bet vēl labāk — uzrakstīs par to, kopā sakrāsies biezs sējums.

Turpinot aizsāktu darbu, šodien iepazīstinām ar domām, kas izskanēja neseno kolhoza pilnvaroto sapulcē, stāstām par vienu no saimniecības veterāniem un medicīnas aizsākumiem ciematā. Runājam par kolektīvizācijas sākumu un tās gaitu, mums tāpat jāzina arī agrākā pagātnē, jauno pārmaiņu priekšēci, stāvoklis lauksaimniecībā pirms 1949. gada notikumiem, jo arī tas ļoti lielā mērā noteica turpmākās attīstības gaitu.

Tāpat, neatliekot neko uz vēlāku laiku, turpināsim savu atmiņu, savas vēstures pierakstu. Cik sen tas bijis — jau četrdesmit gadi! Bet cik tas vēl maz — tikai četrdesmit gadi — tikai viena cilvēka pilngadība.

— Sagaidot 40. gadadienu, kopš nodibināts ar Darba Sarkanā Karoga ordeni apbalvotais kolhozs «Krasnij Oktjabrj», mums vispirms vajag atcerēties mūsu veterānus. Cilvēkus, kuri stāvējuši pie kolhozu dibināšanas pirmās sākumiem... Cilvēkus, kas patiesībā bez jebkāda atalgojuma strādāja no agra rīta līdz vēlam vakaram, lai ar savu darbu liktu pamatus mūsu šodienas labklājībai, — šos vārdus neseno notikušajā saimniecības pilnvaroto sapulcē teica agrofirma «Krasnij Oktjabrj» ģenerāldirektors Romualds Kavinskis. Kā sarkans pavēdiens šī doma vijās cauri visai sasniegumu un trūkumu analīzei, vērtējot darbu šī gada deviņos mēnešos.

Nav vārdam vietas, šodien visiem kolhoza «Krasnij Oktjabrj» darba rezultātiem raksturīga liela stabilitāte. Uzstājoties sapulcē ar ziņojumu, agrofirma plānu un ekonomiskās nodaļas priekšnieks Anatolijs Sabanskis nosauca visai interesantus skaitļus. Kaut arī šogad bija ārkārtīgi nelabvēlīgi apstākļi lauksaimnieciskajai lietrāšanai, tomēr graudaugu ražību izdevās noturēt uz 33,4 centneru robežas, kartupeļu ražība bija 221 centners no hektāra, linu — 7,7 centneri no viena hektāra. Jāteic, ka uz rajona vidējo rādītāju fona agrofirma «Krasnij Oktjabrj» sasniegumi ir pietiekami iespējami.

Daudz saimniecībā darīts, arī lai nodrošinātu lopiem normālus ziemošanas apstākļus. Sabiedriskā ganāmpulka vajadzībām sagatavotas 1879 tonnas siena, 8499 tonnas skābsiena, 8139 tonnas skābarības, 133 tonnas zāļu milfu. Īsāk sakot, visu nosaukto barības veidu ir sagatavots ne mazāk kā laika apstākļu ziņā daudz labvēlīgākajā pagājušajā gadā. Tagad galvenais ir racionāli izmantot uzkrāto potenciālu. Jo vairāk tāpēc, ka šogad tomēr nav izdevies izaudzēt tik daudz graudu lopbarībai, kā bija sagādāts pērn.

CILVĒKU ROKĀM

Saspringti strādā kolhoza lopkopji. Lopkopības kompleksos un fermās šodien tiek turēti 4,3 tūkstoši liellopu, 12 tūkstoši cūku. Šī gada deviņos mēnešos saražotas 1520 tonnas gaļas, 6873 tonnas piena. Vidējais izslaukums no govju jau ir 4504 kilogrami, tas ir, par 76 kilogramiem vairāk nekā attiecīgajā laika posmā pagājušajā gadā. Šī lauksaimnieciskās produkcijas veida pārdošanā valstij plāna uzdevums izpildīts par 104 procentiem.

Taču, kā jau tika pieminēts, priekšā vēl ir daudz grūtību. Šogad sprotamu iemeslu dēļ lopiem sagatavots nedaudz mazāk pašu ražotās koncentrētās lopbarības. Nav lielu cerību, ka izdosies trūkstošo saņemt no valsts resursiem. Lai ekonomiskāk izmantotu esošo lopbarību, acīmredzot nāksies izmantot šādu saimniecisku manevru — uz gada beigām samazināt cūku skaitu. Cūkas ir ātraudzīga lopu suga, tāpēc saimniecības cūkkopībai kopumā šis manevrs nekādu postu nenodarīs.

Grūtības ir bijušas, tās pastāv tagad un nesola tikai vieglas dienas arī turpmāk... Vajag tikai mēcēt grūtības pārvarēt — tā, kā tas rasts kolhoza nodibināšanas pirmajos gados. Saimniecības plānu un ekonomiskais dienests izdarījis gaidāmo ekonomisko rezultātu analīzi par

to, kādi ir rezultāti ražošanas programmas izpildē un secinājis, ka droši var orientēties uz šī gada sociālistisko saistību izpildi. Mehanizētās slaukšanas meistari, piemēram, apsoltījās izslaukt vidēji no vienas govju vairāk nekā 5600 kilogramus piena. Un šādam apgalvojumam ir stingrs pamats. Teiksim, vidējais piena izslaukums no govju kompleksā «Progress» šī gada deviņos mēnešos bija 5007 kilogrami, Baibu fermā — 4918 kilogrami.

Nākamo sasniegumu pamatā ir arī pāreja uz ekonomiskām vadības metodēm. Šī pāreja agrofirma risinās bez tukšas rosināšanas un steigas, plānveidīgi. Tas ir sprotami. Nostiprinot saiknes starp bāzes saimniecību un pārstrādājošās rūpniecības uzņēmumiem, uz saimnieciskā aprēķina principiem paredzēts pārkārtot vispirms lielās struktūrvienības, kas jau arī tiek darīts. Priekšā vēl stāv darbs, kas veicams, lai iekšējais saimnieciskais aprēķins tiktu novadīts līdz katrai darba vietai. Jau 1987. gadā uz saimnieciskā aprēķina pirmo modeli savu darbu pārkārtoja siera rūpnīca, tagad pienākusi kārta jaunizveidotajai celtniecības un montāžas darbu pārvaldei, citiem pārstrādājošās rūpniecības uzņēmumiem, autotransporta uzņēmumiem.

Saimnieciskais aprēķins nozīmē jaunas ražošanas attiecības cilvēku starpā. Jo cilvēku dēļ taču jau arī strādā rūpnīcas, tiek audzēta maize, piena vados plūst tikko izslauktais piens. Agrofirma «Krasnij Oktjabrj» ekonomika atradusi savu sociālo ievirzi jau sen. Jauna skola Riebiņu ciematā, lielisks kultūras nams, topošais tirdzniecības centrs, bērnu dārzi, dzīvojamie masīvi... Viss kolhoza pastāvēšanas četrdesmit gados uzceltais domāts cilvēku vajadzībām. To cilvēku, kuri iegulda savu darbu visvajadzīgākajā un svarīgākajā lietā — mūsu visu apgādē ar pārtiku.

A. VALERJANOVS

Grauda mierīgais spēks

Vai esat kādreiz domājuši par to, kāds milzu spēks ieslēpts sīkā, pelēkā rudzu graudā? Saules enerģijas un augšanas spēks, kas attīstoties spēj pārtapt viļņojošās druvās, smaržīgos maizes klaipos, bez kuriem jauzu aizdam nebūtu sāta.

Jā, pat viens mazs grauds glabā milzīgas enerģijas potences. Bet graudu tonnas? Tā taču ir jau vesela atomenergostacija!

Man tas ienāca prātā todiem, kad redakcijas uzdevumā iepazīnos ar mūsu kolhozagrofirma graudu noliktavas vadītāju Zinoviju Tumašovu. Vairbūt iedomājos par to tāpēc, ka no paša Zinovija Samsonoviča staro tādā mierīgā, labestīgā spēks un iekšējais līdzsvars. Sešpadsmit gados, kopš viņš ir šajā amatā, retais redzējais, ka Zinovijs Tumašovs «izietu no engēm».

Kaut gan stress arī te pietiek atliku likām. Īpaši ražas novākšanas un pavasara sējas spraiģajās dienās, kad darba laiks kļūst divkārt garš un brīvdienas arī ir tādas pašas darbadienas. Tāpat arī vēlāk — graudu, koncentrētās lopbarības, mikroelementu, lopbarības

rauga izsniegšana, rūpes par sēklas sagatavošanu un uzglabāšanu, septiņkārt palielinājušās noliktavu teritorijas uzturēšana kārtībā... Spēj tikai ar visu tikt galā!

— Laikam jau maizei blakus strādājot cilvēks iemācās nerostīties pa tukšo, kļūst mierīgs un līdzsvarots. Vai arī jūs tāds esat jau no dabas? — es pajautāju Zinovijam Samsonovičam.

— Drīzāk gan no dabas, — viņš pasmaidot atbildēja. Jo arī iepriekš — laukkopībā, fermas pārziņa un kolhoza galvenā elektriķa amatā prata būt gana izturēt.

Nopelniem bagātā kolhoznieka, nu jau nelaiķa, Samsona Tumašova ģimenē viņš bija vecākais dēls. Vecākais brālis. Tā taču ir, ka vecākajiem bērniem agrāk jābūt justies pieaugušiem, jo ģimenē arvien kāds ir par viņiem mazāks, vajāks — aizstāvējams un glabājams. Šī apziņa krietnā cilvēkā jau bērniībā izkopj atbildības un pienākuma izjūtu, kas vēlāk palīdz visu mūžu.

— Kāpēc valde tieši Zinovijam Tumašovam uzticēja graudu noliktavas pārziņa amatu? Viņš taču pēc izglītības ir elektriķis, — es jautāju ģenerāldirektora vietnieci lauksaimniecībā Sofijai Vjakei.

— Gribējām šajā amatā redzēt godīgu, kārtīgu cilvēku, kuram var

uzticēties. Arī elektriķa prasme graudu kaltē lieti noderēja, — viņa atbildēja.

Komunisti Zinovijs Tumašovs šo uzticību vēl ne reizes nav pievilis. Tāpat kā nekad nav atteicies saņemt vai izsniegt steidzamu kravu arī pēc darbalaika, kad noliktavas vadītāja rūpju vietā jau sākusies ģimenes galvas gādība par to, lai arī paša mājās valda pārticība un kārtība.

Ne mirkli viņš tagad nenozēlo savu pirms trīsdesmit gadiem pieņemto lēmumu: atgriezties atpakaļ tālajā dzimtajā kolhozā.

Palstāvīgās dzīves sākumā gan bija iecerēts citādi: kā sācis, strādās par elektriķi uz kuģa, vagos zilo jūru, pelnīs lielu rubli. Tajos tālajos 50. gados kolhoznieka maizes rīciens taču bija pavisam plāns.

— Tomēr pēc armijas sagriešanās atpakaļ uz laukiem, — viņš stāstīja.

— Dienestā biju noskatījies jauku Smolenskas meiteni. Viņa kļuva mana sieva, atbrauca līdzī. Nopirkām māju. Esam izaudzinājuši trīs bērnus, man ir jau viena mazmeitiņa.

«Laime ir lietu kārtība.» Kad kravu izsniegšanas pārtraukumā kopā ar Zinoviju Samsonoviču apstaigāju viņa paprāvo «atomenergostācijas» teritoriju un klausījies viņa nesteidzīgajā valodā, man ienāca prātā arī šī Imanta Ziedoņa izteiktā atziņa par to, kas, viņaprāt, ir laime. Un man likās, ka todiem esmu iepazīstināts ar vēl vienu laimīgu cilvēku.

M. AUSTRUMA

Medicīnas aizsākumi

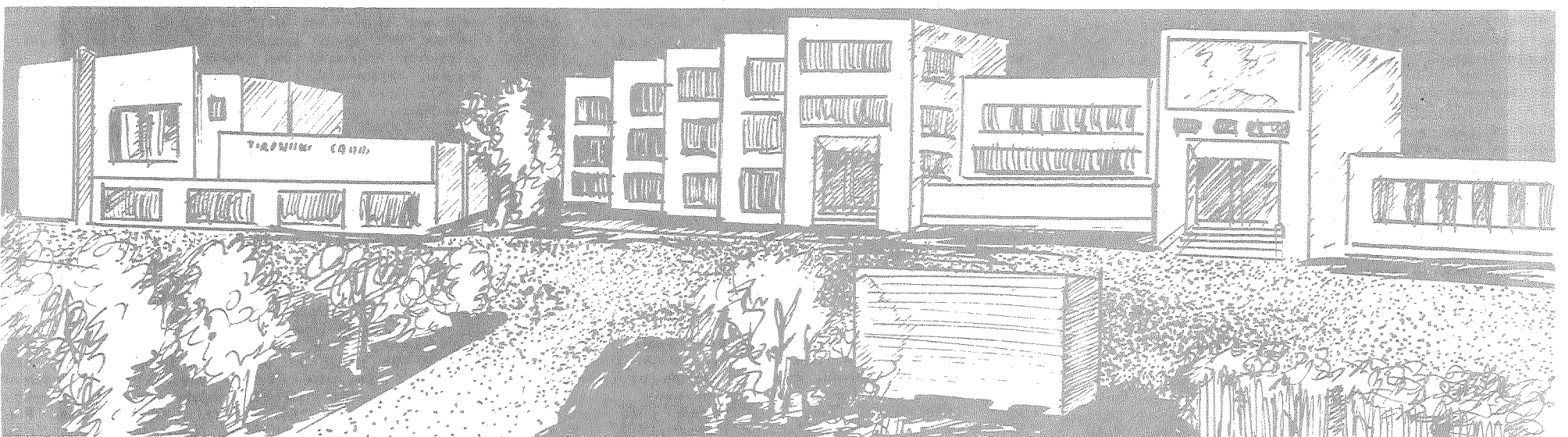
Riebiņos vairs reti kurā vietā iespējams saskatīt senatnes pēdas. Vairbūt tās vairs ir tikai katolu un pareizticīgo baznīcas un viena otra zemei pieplakusi ēka — viss uzcelts pēdējos gados un lielākās, laikmetīgākās būves vēl priekšā. Viens no svarīgākajiem uzdevumiem ir medicīniskās iestādes uzbūvēšana.

Sevišķas raizes medicīniskā apkalpošana, laikam tā ir šķīstis neseno pagātnē, riebiņiešiem nevar sagādāt, jo līdz rajona centram, tā sakot, ar roku aizsniedzams, un tāda autobusu satiksme kā nekur citur, tāpēc var dzīvot pieticīgi. Par lielu sasniegumu tika uzskatīta zobārstniecības kabineta atvēršana. Taču tagad mēs zinām, ka tā vien gaužām maz, ka mums savā ciematā patiesām vajadzīga laba ambulance (vismaz) ar nelielu stacionāru un arī ar profilaktoriu.

Tas būs solis līdzī laika garām. No vēstures avotiem zināms, ka mūsu ciematā līdz 1941. gadam pastāvējuši arī aptieka, pat neskatoties uz to, ka līdzīgās iestādes bija Silajānos, Galēnos, bet Preiļos — pat divas aptiekas. Pirmo 1888. gadā nodibināja provizors Hugo Šteins un tā pastāvēja līdz

1939. gadam. 1927. gadā tika atvērta Centrālā aptieka, kas darbojas arī šodien. Mūsu aptieka varēja lepoties ar to, ka bija viena no vecākajām novadā — Riebiņos to iekārtoja 1896. gadā. Ir ziņas, ka nedaudz agrāk — 1859. gadā — Preiļos tika atvērta slimnīca, bet pirmais ārsts, kura uzvārdu un vārdu atrodam dokumentos, pieminēts jau 1836. gadā — Preiļu muižas ārsts Savēlijs Vilfgangss. Pēckara gados lauku slimnīcas bija izveidotas arī Silajānos un Galēnos, citur ne visai tālā apkaimē, bet diemžēl arī tās piemeklējās tāds pats liktenis kā daudzās lauku skolās. Palikušas par piemiņu no tiem laikiem tikai ēkas.

Protams, šīs slimnīcas nebija lielas un nebija arī tik labi iekārtotas, kā varētu būt, tomēr darīja lielu un vajadzīgu darbu, palīdzēja daudziem apkārtnes zemniekiem. Tagad mēs nožēlojam, ka tika slēgtas daudzas skolas. Bet vai to pašu nav jābūt arī par šīm slimnīcām? Iznāk tā, ka agrofirma, uzcēlot savā ciematā mūsdienīgu medicīnisko iestādi it kā atdos parādu novada ļaudīm, atļidzinās jaunumu, ko nodarījis nepārdomāta centralizācija.

EKONOMIKAS BIĻETENS

Pagājušā gada beigās, konkrēti — novembrī, agrofirma «Krasnij Oktjabrj» saņēma pirmo personālo skaitļotāju «Robotron-1715», vēl pēc mēneša tika uzstādīts arī otrs. Jaunās skaitļošanas tehnikas adaptācijas periods ilga pusgadu, noslēdzoties jūlijā, kad praktiski sākas «Robotronu» ekspluatācija. Izstrādātās programmas paredzētas tās produkcijas uzskaitē, ko agrofirma rūpniecībā piegādā kolhozi un padomju saimniecības. Cietes rūpnīcai tie ir kartupeļu, linu fabrikai — linu produkcija dažādos tās veidos. Linu fabrika pieņēma produkciju no astonpadsmit saimniecībām, kas pārstāv Preiļu un Daugavpils rajonus. Cietes rūpnīcai produkciju piegādā 76 saimniecības no Preiļu, Daugavpils, Krāslavas, Jēkabpils, Ludzas un Rēzeknes rajoniem.

Sobrīd linu fabrika praktiski jau beigusī linu pieņemšanu. Pēc kompjūtera apstrādes datiem varam secināt, ka lielākā daļa saimniecību nav tikušas galā ar plānoto uzdevumu tilināt un netilināt linu stiebrņu sagādes jomā.

fiesa, toties tilināto stiebrņu sagādes plāns nav izpildīts par 374 tonnām.

Ja paskatāmies, kā ar linu produkcijas nodošanu veicies konkrēti katrā saimniecībā atsevišķi, tad jāsecina, ka visus plāna rādītājus (linšķiedra, netilinātie un tilinātie stiebrņi) nav izpildījuši neviena saimniecība, izņemot M. Gorkija un Kirova kolhozus, kuriem nebija plānota tilināto stiebrņu ieguve. Tādā veidā Preiļu rajona saimniecības, kā jau teicu, nav piegādājušas valstij 213 tonnas linšķiedras (pēc RARA noteiktā plāna). Pārēķinot rubļos, tas iznāk apmēram divsimt tūkstoš rubļu.

Jāatzīmē, ka šogad piegādātie lini ir zemas kvalitātes, krietni zemākas nekā pērn. Tā netilinātie lini stiebrņi ar šķirnes nu-

gādi: plānoto 124 tonnu vietā nodotas tikai 6,8 tonnas.

Tiesa gan, ņemot vērā to, ka netilināto stiebrņu sagādes plāns pārsniegts, kopumā vajadzīgais linšķiedras daudzums iegūts. Salīdzinājumā ar citu rajona saimniecību veikumu linu produkcijas plāna izpildē un ievērojot sliktos laika apstākļus, tas tomēr nav pēlams rezultāts.

Nedaudz labāki nekā pārejās saimniecībās ir arī agrofirmas piegādātās linu produkcijas kvalitātes rādītāji. Tomēr salīdzinājums ar pagājušo gadu rezultāti šeit ir krietni zemāki arī pie mums. Tā pērn vidējais nodoto netilināto linu stiebrņu šķirnes numurs bija 1,23, bet šogad — tikai 1,07. Tilināto stiebrņu šķirnes numurs gan palicis iepriekšējais — 1,1. Linu

KĀ IZDEVĪGĀK!

Saimniecības nosaukums	Linšķiedra		Netilināti stiebrņi		Tilināti stiebrņi	
	plānots	fakt.	plānots	fakt.	plānots	fakt.
Leņina	58	40	205	188	55	6
Dzerzinska	54	51	192	190	—	31
Vārkava	52	41	183	177	—	6
Dubna	72	21	255	97	—	—
K. Marksa	60	50	212	196	—	24
Suvorova	62	33	219	165	59	—
Raiņa	55	81	194	341	53	4
Nākotne	55	24	194	115	53	9
Oškalna	100	48	354	209	—	11
Dzintars	95	39	335	171	—	14
Kirova	89	108	316	478	—	—
M. Gorkija	89	108	316	478	—	—
Sriļukalns	55	42	195	212	—	—
Kalupe	62	83	220	360	57	—
Vabole	100	88	357	423	92	6
Znamja Oktjabrja	—	0,5	—	2,5	—	—
Krasnij Oktjabrj	130	134	4160	625	124	6,8
Kopā	4152	939	4077	4215	492	118

Linšķiedras ieguves plānu saimniecībām noteica rajona agropūrnieciskā apvienība. Bija plānots iegūt par 213 tonnām linšķiedras vairāk nekā paveikts faktiski. Bet, pārēķinot netilinātajos stiebrņos, starpība ir vēl lielāka — 1000 tonnas. Savukārt netilināto un tilināto stiebrņu plāna skaitļi ņemti no saimniecību un linu fabrikas līgumiem. Ar līgumplānu izpildi kolhoziem kopumā veicies labāk. Netilināto stiebrņu piegāde pat pārsniegta par 138 tonnām, tas

muru 1,5 veidoja tikai 0,5 procentus no visas piegādātās produkcijas, ar šķirnes numuru 1,25 — 24,6 procentus, ar šķirnes numuru 1,0 — 46,3 procentu. Turklāt jāņem vērā, ka lini ar šķirnes numuru 0,75 un 0,5 ir nestandarta, šādu zemas kvalitātes produkciju drīkst pieņemt tikai ar republikas Ministru Padomes lēmumu. Agrofirma «Krasnij Oktjabrj» sekmīgi izpildīja netilināto stiebrņu sagādes plānu, taču grūtāk veicies ar tilināto stiebrņu sa-

LINI— BAGĀTA KULTŪRA

novākšanas sākumposmā agrofirma iecirkņi nodeva stiebrņus ar paaugstinātu mitruma procentu, atvilkumi par produkcijas neatbilstību standartam veidoja 772 rubļus.

Toties pienākas valsts piemaksa par linu piegādes termiņu ievērošanu. Šī piemaksa ir 20 procenti, ja linu produkcija nodota līdz septembrim un tās kvalitāte atbilst standartam. Agrofirma linu produkcija pamatā tika nodota optimālajā laikā, tāpēc piemaksa agrofirmai ienesa 18,3 tūkstošus rubļu.

Linu novākšanas sezona beigusies. Tagad mūsu linkopju izaudzētā produkcija linu fabrikā pārtop linšķiedrā. Par nodotajiem linstiebrņiem agrofirma kopumā nopelnījusi 329 tūkstošus rubļu. Tagad tikai jānovēl saimniecības linkopjiem labus panākumus turpmāk — augstu ražu un teicamu linu kvalitāti jebkuros laika apstākļos.

Vjačeslavs NIČULINS,
inženieris programmētājs

RŪPNIECISKĀS PRODUKCIJAS RAŽOŠANA 1988. GADA 10 MĒNEŠOS

Veids	Ražots tonnās	Plāna izpilde procentos	Procentos, salīdzinot, ar iepriekš. gadu
Siers	4545	103,5	104
Sviests	2729	110	96
Piena cukurs	811	108	107
Linšķiedra	848	100,2	107
t. sk. garā	247	96	116,5
īsā	601	102	103
20 % ciete	499,8	111	48
Konditorejas izstrādājumi	258	140	183
Čipsi	12,6	—	—
Preču produkcija, tūkst. rbļ.	23723	110	103
Siera rūpnīca	20762	109	102
Linu fabrika	2234	104	120
Cietes rūpnīca	727	156	111

STABILS PAMATS

Kolhozagrofirma «Krasnij Oktjabrj» liellopu šķirnes ferma apstiprināta 1963. gadā, kā audzētava uz sāka strādāt ar 1988. gadu. Vairākkārt uzvarējusi Vissavienības sacensībā un šķirnes fermu konkursos. 25 gados izaudzēti daudzi augstvērtīgi dzīvnieki gan savām vajadzībām, gan pārdošanai citām saimniecībām. Piemēram, šī gada pirmajā pusē realizētas 109 telītes un 5 vaislas bullīši izaudzēšanai saimniecībā «Beites». Šķirnes fermas pastāvēšanas gados pārdošs vairāk par 2500 telītēm, tajā skaitā, piemēram, 1981. gadā — 246, 1984. — 288, 1985. — 314.

Saimniecībā ir daudz augsti produktīvu lopu. Piemēram, vācu melnraibā govju Laipa 4.laktācijā deva 9414 kilogramus piena ar 3,51 procentu tauku, dāņu melnraibā Vīte tāpat 4. laktācijā deva 9406 kilogramus piena, kura tauku saturs bija 3,76 procenti, cita dāņu melnraibā govju Vāle 3. laktācijā deva 9396 kilogramus, tauku tajā bija 3,8 procenti. Sagaidāms, ka šogad piena atdevē tās pārsniegs 11 000 kilogramu līmeni. Šo sarakstu var turpināt un tas iznāks iespaidīgs. Tā lielfermā «Progress» 68 govīs dod 7 — 8 tūkstošus kilogramu piena gadā, bet 7 govīs — 8-9 tūkstošus.

Tāpat daudz ir arī augstvērtīgu Latvijas brūno govju. Piemēram, Gamma 4. laktācijā deva 7369 kilogramus ar tauku saturu 4,01 procenti, sarāžoti 295,2 kilogrami piena tauku. Ražībā nedaudz atpaliek govju Zvaigzne, kā arī citas. Tas viss liecina, ka viņu nākamās paaudzes būs vēl ražīgākas, un tādu mērķi tiecas lopot kopīgi un nozares speciālisti.

Nedaudz par šķirnes zirgu fermu. Tā mūsu saimniecībā organizēta 1977. gadā un 1985. gadā apstiprināta kā zirgaudzētava. Pagaidām ir vienīgā Preiļu rajonā. Pēc 1987. gada rezultātiem Vissavienības sociālistiskajā sacensībā apbalvota ar II pakāpes Diplom un automašīnu «Moskvic».

Kolhozs «Krasnij Oktjabrj» specializējas Latvijas šķirnes zirgu audzēšanā. Vaislas ķevju kopīgajā skaitā 60 procenti ir braucamā tīpa, pārējās — sporta. Audzētavā strādā ar Spēkoņa un Siego ērzeļu līnijām.

Sasniegumi lopkopībā uzliek lielus un atbildīgus pienākumus turpmākai darba organizēšanai.

VALENTĪNA RUTKOVSKA,
pirmrindas pieredzes vadošā speciāliste

Agrofirma pazīst Zojas Valaines vārdu. Viņa veic atbildīgu uzdevumu — strādā par laboranti kartupeļu sagādē. Šajā darbā izceļas ar rūpību, iemaņām, un arī ar principālītāti. Viņas gādībā bija nodota arī iepirkto bumbuļu uzglabāšana — arī šo darbu veica apzinīgi.

GOVJU MECHANIZĒTĀS SLAUKŠANAS MEISTARU SACENSĪBA 1988. GADA 10 MĒNEŠOS

Slaucējas uzvārds	Govju skaits grupā	Izslaukts no govju (kg)	+ vai - salīdzinot ar iep. gadu
1	2	3	4
I. Pisuka	47	4161	— 131
A. Kirilova	48	4507	— 112
A. Isajeva	47	4229	44
A. Ksendzova	47	4128	— 519
V. Kozlova	50	4602	303
A. Meluškāne	50	4322	— 176
L. Ručica	49	4545	159
Z. Meluškāne	50	4042	67
«Aizupieši»	327	4320	— 42
R. Rubene	44	5642	310
Z. Juhņeviča	42	4959	129
J. Lepuka	43	5141	237
V. Čonka	36	5481	626
«Baibas»	166	5313	332
L. Fjodorova	28	3800	— 689
V. Smukša	27	4831	483
«Zabegi»	75	4391	— 294
M. Cakule	19	6585	—
V. Sidorova	21	6200	—
A. Mikulāne	20	6235	—
«Leinišķi»	59	6342	—
G. Bahanova	33	4558	— 1138
A. Stepankova	29	5040	— 716
U. Amosova	30	4789	— 1002
«Duntišķi»	92	4782	— 957
A. Loginova	17	7561	1231
F. Daņilova	29	5775	— 151
Z. Tumašova	30	6447	—
A. Juganova	27	6732	—
D. Mamedova	51	5763	437
M. Lazareva	49	5325	328
J. Bobrova	51	4865	348
J. Kapustenoka	50	5152	— 19
N. Turubanova	52	5144	60
L. Mūrniece	16	6374	—
J. Trofimova	54	4543	— 413
L. Stankeviča	—	—	—
V. Mihailova	—	—	—
«Progress»	500	5404	360
L. Džeriņa	46	4904	482
F. Gulbinova	44	—	—
K. Baikova	53	3852	— 378
V. Ksendzova	51	3982	— 494
«Zaseki»	194	4260	— 94

Labs cilvēks — tie ir svētki

Tas bija apmēram pirms trim nedēļām. Uz redakciju piezvanīja pensionēta skolotāja Rozālija Majore no Preiļiem un lūdza caur laikrakstu izteikt pateicību kādam mūsu kolektīva loceklim. Viņa izstāstīja arī sava lūguma būtību.

Rozālijas Majoras kaimiņiene, kura siera rūpnīcā bija pieteikusies organizācijā mēslu sadalīšanai piemējas dārziņam, nejutās vesela un tāpēc palūdza viņai noteiktajā dienā savā vietā ierasties mūsu saimniecībā pēc kūsmēsliem. Un pensionētā skolotāja arī izpildīja kaimiņienes lūgumu.

Jaukiem, izveicotiem! Jaudīm droši vien būs grūti saprast, ka šāds ir kā vienkāršs pienākums vecam cilvēkam pārvērsties par pavisam citu «grūtiību kategorijas» uzdevumu. Pat iekāpšana KAMAZA kabīnē ir vesela problēma, un nav nemaz daudz soferu, kas spējīgi paciegti un ar izpratni izturēties pret otru nevarēšanu un šīs nevarēšanas izraisītu satraukumu. Rozālijai Majorai bija jānoklausās arī pa kādai ironiskai piezīmei, ko viņa centās neņemt ļaunā, jo saprata, ka cilvēku nevērtību izraisījusi nevēla un steiga.

Ar labu vārdu viņa pieminēja svērtu Mariju Kitajevu, kuras nelielajā

darba telpā viņa varēja dažas stundas pasildīties:

— Katram Marija Ivanovna atrada kādu sirsniņu teikumu, kādu joku un, aiziedama pusdienās, pat uzlicējas man, svešam cilvēkam, atstājot, kā viņa teica, «par saimnieci», lai nav jāsalst laukā.

No rīta deviņos izbraukusi no Preiļiem, vecā skolotāja vēl pēcpusdienā bija Riebiņos un nepacietīgi gaidīja kūsmēsliu kravu. Beidzot vedējs tomēr atradās — tas bija komjauniešis Volde-mārs Meluškāns.

— Vispirms gan viņam vajadzēja izdarīt vienu citu reisu, taču viņš mani nomierināja: «Jūs neuztraucieties, tantīn, es atbraukšu un jūs paņēmsu». — Un patiesi — šoreiz gaidīšanai pienāca gals. Volde-mārs bija ļoti laipns, palīdzēja man tikt iekšā augstajā kabīnē. Taču sevišķi patīkami bija, ka, atbraucis uz lauciņu, viņš vis neizgāza mēslus, kur pagadās, ka tik tuvāk un ātrāk pašam, bet vispirms apskatīja un apsvēra, kā būtu ērtāk piebraukt, lai neapskādētu dārziņu, neizpostītu citu cilvēku darbu. Tikšanās ar tādiem iekšējīgiem, labiem cilvēkiem kā Volde-mārs Meluškāns — tie vienmēr ir svētki.

Izdevniecība «Avots» laidusi klajā V. Saldas un V. Ūdres grāmatu «Latvijas sociāldemokrātija un Valsts dome». Tajā apskatīta Latvijas sociāldemokrātijas parlamentārā darbība periodā no 1905. līdz 1917. gadam, kad vajadzēja cīnīties pret carisma un buržuāzijas mēģinājumiem novirzīt revolucionārās kustības attīstību valstī pa reformu ceļu, sākot masās konstitucionālās ilūzijas, mēģinot ar Valsts domē pieņemtajiem lēmumiem panākt darbaļaužu stāvokļa uzlabošanu. Dots ieskaits par Latvijas sociāldemokrātu ieguldījumu cīņā par ierīniskās parlamentārās taktikas īstenošanu, vērtēta Latvijas darbaļaužu pārstāvju darbība Valsts domē salīdzinājumā ar latviešu buržuāzijas deputātu veikumu. Grāmata domāta pasniedzējiem, propagandistiem, studentiem, visiem, kas interesējas par Latvijas Komunistiskās partijas vēsturi.

Bibliotēkā ienākusi arī sērijas «Latvijas likteņgadi» trešā grāmata, kurā autori centušies izgaismot vairākas līdz šim mazizpētītas un maziztirzātas norises Latvijas sabiedriskajā un politiskajā dzīvē laikposmā no 1918. līdz 1940. gadam.

Ar sakarnieku nodaļas komandiera gvardes seržanta Arvīda Vītola gaitām Lielā Tēvijas kara laikā var iepazīties Andra Sproģa grāmatā «Granātu punkti, mīnu komati». Grāmatas centrālo asi veido Arvīda Vītola vēstules, kuras viņš no 1942. gada sākuma līdz 1945. gada septembrim sūtījis sievai un tēvam. Tās ļauj izsekot ne tikai karavīra cīņu ceļam, bet arī viņa garīgajai izaugsmei, apliecina padomju karavīra morālo cildenumu. Žurnālista A. Sproģa atkāpes un papildinājumi izgaismo A. Vītola dzīves gaitas no zemnieku zēna gadiem līdz darbam prokuratūrā pēckara laikā. Plašam lasītāju lokam, sevišķi jaunatnei.

Sērijā «Cilvēks un likums» iznākusi J. Dzenīša un T. Jundža grāmata «Vai prokurors tikai apsūdz!». Darbā populārā valodā stāstīts par padomju prokuratūras orgānu darbības principiem, uzdevumiem un galvenajiem virzieniem, kā arī par šo orgānu sistēmas uzbūvi. Ar konkrētiem piemēriem parādīts darbs, kuru veic prokurori, viņu palīgi, izmeklētāji noziegumu un citu likumpārkāpumu apkarošanā un novērošanā, pilsoņu tiesību un likumīgo interešu aizstāvēšanā un pārkāpto tiesību atjaunošanā.

Derīgus padomus jums sniegs J. Kapņenska, E. Krasņanska un M. Lisova darbs «Tautība sadzīvē». Grāmata palīdzēs mācīties saimniekot savās mājās pēc iespējas ekonomiskāk un tautpīgāk.

Izdevniecība «Liesma» laidusi klajā kārtējo «Raiņa gadagrāmatu». Šajā gadagrāmatā apkopoti materiāli no Raiņa arhīva, vēstīts par daiļrades atspogu-

ļojumu Rietumeiropas presē, stāstīts par Raiņa un Aspazijas laikabiedriem, pētītas apvidvārdu lietojuma īpatnības «Fausta» atdzejojumā un citi materiāli.

atklāts sarežģīts un pretrunu pilns laika posms mūsu pagātnē — no 1932. līdz 1934. gadam, nenoklusējot ne klūmīgo, ne noziedzīgo un tomēr laimētu nenomelnojo. Rakstnieka nolūks nav bijis nedz apsūdzēt, nedz atstāstot, tikai pastāstīt patiesību, daudzslāņaini atsegt sociālpsiholoģiskos procesus gan sabiedrības augstākajās virsotnēs — partijas Centrālkomitejā, gan tālākajās nomalēs — notiesāto, izstumto, uz Sibīriju izsūtīto vidē.

A. Jakubāna grāmatā «Un atkal melnais suns pie kājām» varam iepazīties ar autora jaunākajiem stāstiem. Šajā grāmatā, nezaudējot lirisko intonāciju, ironisko attieksmi un safīrisku problēmu sāasnājumu, parādās gandrīz vai romantiski motīvi. Rakstnieks centies mūsdienu situācijās likt sevi pavērtēt ar romantiska ideāla mērauklu.

Pazīstamā krievu padomju rakstnieka Vladimira Amļinska garstāsts «Amats» vēlītis jaunatnei. Autors atklāj mākslinieka grūto jaunrades ceļu, liek domāt par labestību un taisnīgumu, mudina būt atbildīgam ne tikai par tautas kultūru, bet arī — savu tautu.

Sērijā «Ārzemju romāns» iznācis vācu rakstnieka Maksa fon der Grīna romāns «Uguns zem pelniem». Autors rāda nelielu posmu mūrnieka Lotāra Šteingrūbera dzīvē un reizē arī VFR sīdienes problēmas — bezdarbu, neofašisma draudus, sarežģītas paudžu attiecības. Romāna darbība ir spraiga, pilna negaidītu pavērsienu.

Izdevniecība «Zvaigzne» laidusi klajā ievērojamā 19. gadsimta amerikāņu rakstnieka romantika Edgara Po darbu izlasi «Mūžīgā sirds». Te ievietoti viņa pazīstamākie un labākie stāsti, kā arī pasauleslavenā balāde «Krauklis». Iedzīlīnāšanās cilvēka iekšējā pasaulē, viņa pārdzīvojumu nesaudzīga analīze — tādi ir Edgara Po daiļrades galvenie virzieni, kuru atklāsmē pasaules literatūrā viņš paliek nepārspēts.

Dzejas cienītājiem varam piedāvāt Vizmas Belševas krājumu «Ievēdu aukstums» no sērijas «Dzeja jaunatnei». Tajā ievietoti dzejoļi no iepriekšējos gados iznākušajām grāmatām «Jūra deg», «Gadu gredzeni», «Madarās», «Kamolā tinēja» un «Dzelte laiks».

Izdota arī kārtējā Padomju Latvijas dzejnieku gadagrāmata «Dzejas diena». Dzejoļu tematika — fikpat daudzpusīga kā mūsu dzīve. Krājumā ievērti arī padomju un aizrobežu dzejas tulkojumi, literatūras kritika.

V. MIČULE, Riebiņu ciema bibliotēkas bibliotekār

Žurnālists un kritiķis Jānis Škapars grāmatā «Kas tu esi, cilvēk!» analizē 70.-80. gadu literatūru (C. Aitmatovs, V. Astafjevs, V. Rasputins, O. Vācietis, E. Vilks, A. Bels, G. Priede, P. Putniņš, R. Ezera, Z. Skujiņš u. c.), akcentējot dramatiskas un sarežģītas cilvēka un pasaules koncepcijas meklējumus. Vairākos rakstos asi izvērtēta kritikas situācija.

Izdevniecība «Zinātne» sērijā «Romāns — pagātnes liecinieks» izdevusi Pāvila Rozīša romānu «Valmieras puikas». Tajā attēlota Latvijas provinciālās pilsētiņas Valmieras dzīve 20. gadsimta sākumā. Tas ir laiks, kad jūtama 1905.-1907. gada revolūcijas tuvošanās. Notikumi skatīti pusaudžu — Valmieras skolēnu — acīm. Viņi mēcās, lasa, prāto, strīdas, vēro pieaugušo dzīvi, mēģina izprast sarežģīto laiku un tā problēmas. Romānā daudz autobiogrāfiska materiāla. Tajā spilgti izpaužas autora novērotājasprāme un māka veidot interesantu sižetu. Zinātniskais priekšvārds, pēc vārds un komentāri palīdzēs dziļāk izprast tālaika notikumus un to atspoguļojumu romānā.

Izdevniecībā «Liesma» iznākusi A. Ribakova grāmata «Arbata bērni». Romānā skarbi, vienkārši un vērienīgi

Arhitektūras piemineklis

● DABAS STŪRĪTIS

Zīlītes klauvē pie loga

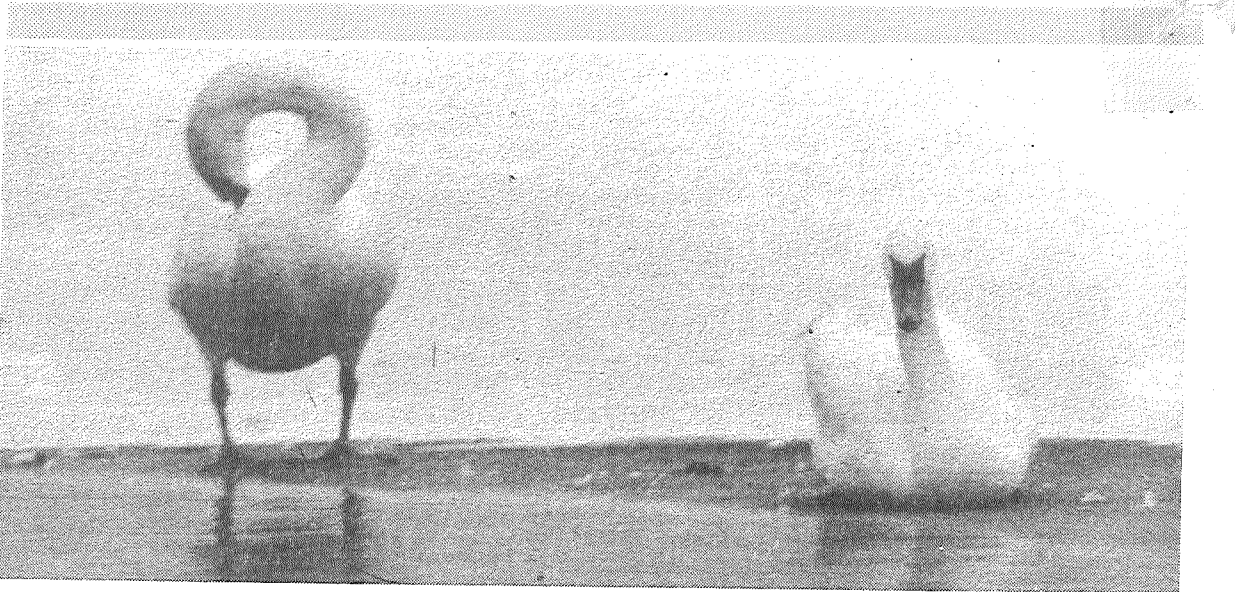
Šogad viešņas parādījās, pat sniegs vēl lāgā nebija uzkrītis. Kādā rītā tur, kur iepriekšējos gados bija barotava, kāds pieklauvēja. Tuk! Pēc laiciņa atkal: tuk! Uzmanīgi pavērot aizkaru, rīta mijkrašļi bija redzams putniņš, kurš ar galvu uz leju karājās pie loga rāmja, piedauzīja ar knābi. Vārūt tur patiešām bija kāds sasalis kukainis vai maizes drupa. Ieskatījās iekšā istabā, it kā pavēstīdams: bet te jau nekā nav! Kur klātie galdi?

Katru gadu izliekam mazu mājiņu ar biežpienu vai maizes drupaņiem, pakarinām speķa gabaliņu. Tas tiktu izdarīts arī šogad, bet vēlāk. Putni par sevi atgādina iepriekš. Un tad nu, par lielu prieku pieaugušajiem, pat no kaimiņu dzīvokļiem, bet jo sevišķi bērniem, no agra rīta līdz vēlam vakaram ap logu laidelējas zīlītes. Kādu vakaru bijām aizmirsuši uz dēlīša uzkaistī biežpienu, aiz loga sākās uzstājīga čirkstēšana: ko gūlat? Uz dēlīša un zariņa, kas piesīprināts loga apmalei, sēdēja četri putnāni. Tā uzzinājām, ka pie mums viesojas vismaz četras zīlī-

tes. Parasti jau pielido pa vienai, paknābā sasalušo gaļas gabalu, pakampj drupaču un pazūd, parādās cita. Patīk arī auzu pārslas, bet smalkie putraini ne visai. Vērtīgāk palūkojoties, var pamaniēt, ka tās ir visai dažādas — lielākas un mazākas, drošākas un bailīgākas, viena vairāk skatās apkārt, cita — kas notiek istabas iekšpusē. Tātad garlaicīgi ar viņām pa ziemu nedzīvosim. Tikai nu nedrīkst pārtraukt barošanu.

Mūs pilsētā vēl apciemo arī izspūrušie, aukstumā sabozušie un izsalušie zvirbulēni. Bet lauku mājās, kas atrodas pie meža, — arī citi sīkie putni. Pastāvīgas kārumu meklētājas ir vārns un žagatas. Pēdējā laikā pasācis ierasties dzenis. Tas gan turas pieklājīgā attālumā kā jau īsts mežu iemītnieks, bet iegāršojusies gaļas gabaliņi, ko saimniece izliek šim kalējvītram.

Ziema nevienam nav ne māsa, ne kāds cits rads, no tās zēlastību nenākas gaidīt. Un labi, ka spārnotie draugi meklē glābiņu pie cilvēkiem. Gan jau vēlāk par šo uzturu viņi atstrādās, iznīcinot kaifigos kukaiņus.

ŠIE PUTNI

tagad jau drošās un siltās vietās, līdz pēdējam brīdim centās pagarināt vasaras jauko dzīvi, kad katrā ūdenskrātuvē bija papildnam barības. Bet nu tās pārvilkušās ar biezu leduskārtu. Lai arī sals tiem neko nekait, nekniebj caur mīkstajam un siltajam dūnām, taču ilgākas palikšanas vairs nebija.

Bet tagad arī tādi nelaimes putni, kuri nespēj laikā aizlidot, paliek ziemot. Un labi, ja gadās cilvēki, kuri dod patvērumu. Kolhoza «Vienība» (Rēzeknes rajons) centrā pēkšņi parādījies stārķis. Iegriežas drīz vienā, drīz otrā sētā. Un katrā saņem ko ēdamu. Laikam jau pazīst cilvēku dabu.

ČESLAVA VANAGA foto, Daugavpils

Redaktors A. RANCĀNS

JAUNAIS CEĻŠ

Laikraksts «Jaunais Ceļš» («Новый путь») iznāk 1 reizi nedēļā latviešu un krievu valodā sestdienās. Fotosalikums.

Redakcijas adrese: 228273 Preiļu rajona Riebiņu ciemā, agrofirma «Krasnij Oktjabrj». Telefons — redaktoram un nodaļas vadītājam — 56732

Met. Pasūt. 1220 7296

Iespiests Latvijas PSR Valsts izdevniecību, poligrāfijas un grāmatu tirdzniecības lietu komitejas Daugavpils tipogrāfijā. Formāts — 1 nosacīta iespiedloksne.